

Õiguskantsler

Teie 29.03.2018 nr

Meie 20.04.2018 nr 7-5/180566/1801917

Kohaliku omavalitsuse ülesanded koolitranspordi korraldamisel

Lugupeetud avaldaja

Küsisite õiguskantslerilt, millised on kohaliku omavalitsuse kohustused lapse koolitranspordi korraldamisel. Leidsite, et vald ei paku teile õiglast hüvitist selle eest, et last ise kooli sõidutate. Te ei ole rahul ka valla ühistranspordi korralduse ja teede korrashoiuga.

Leian, et kohalik omavalitsus on pakkunud Teie lapse koolitranspordi korraldamisel võimalusi, millega on täidetud seadusest tulenevad kohustused. Siiski on tal võimalik teha rohkem, kui seadus nõuab.

Koolikohustuslike õpilaste sõit kooli ja koju

1. [Eesti Vabariigi haridusseaduse](#) § 7 lg 2 p 8 järgi peavad kohalikud omavalitsused korraldama sõidu haridusasutusse ja tagasi. Sättest ei tulene, mil viisil peab sõidu korraldama. See on iga valla ja linna otsustada. Tegu võib olla spetsiaalselt koolilaste jaoks mõeldud koolibussiga või on kohustus täidetud seeläbi, et vallas või linnas on sobilik ühistranspordivõrk (mis võimaldab koolipäeva arvestades kooli ja tagasi sõita). Sõit haridusasutusse ja tagasi ei pea olema korraldatud tasuta. Kohalik omavalitsus saab [ühistranspordiseaduse](#) (ÜTS) § 35 ja § 36 alusel kehtestada sõidusoodustused või hüvitada sõidukulu. Vajadusel on vallal või linnal võimalik lastele koolikohustuse täitmiseks anda ka muud abi.

2. Õpilase tervisekaitsest lähtuvalt on sotsiaalminister kehtestanud nõude, et koolikohustusliku õpilase jalgsi käimise koolitee ei tohi olla pikem kui 3 km ([sotsiaalministri 27.03.2001 määruse nr 36](#) § 7 lg 1). Hetkel on Teie kodust lähimasse bussipeatusesse 3,6 km. Vallavalitsus on pakkunud Teile lapse kooli ja/või bussipeatusesse sõidutamiseks isikliku sõiduauto kasutamise eest hüvitist. Te ei ole rahul pakutava hüvitise suurusega, kuid see arvutatakse samadel alustel vallas kehtivate üldiste tingimustega.

3. Lisaks on vallavalitsus uurinud võimalust korraldada bussiliiklus ümber selliselt, et nõudepõhine bussipeatus saab olema 1,6 km kaugusel Teie kodust. Kool asub bussipeatuselt 0,5 km kaugusel. Kui lapse jalgsi käimise koolitee on kokku 2,1 km pikkune, jääb see lubatud 3 km piiresse.

4. Seega on kohalik omavalitsus pakkunud Teile mitut võimalust, et täita oma kohustust korraldada lapse jõudmine kooli ja tagasi.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Ühistransport ja teed

5. Kirjutate, et mööda vallateed saaks bussiliini pikendada ja uue bussipeatuse tuua Teie kodule ja teistele samas küla elanikele lähemale. See parandaks ühistransporditeenuse kättesaadavust kuuetele perele. Ühistranspordi vedaja ei nõustu mööda seda teed sõitma. Leiate, et on valla kohustus viia tee sellisesse seisukorda, et seal saaks opereerida ühistransporti.

6. Tee kui ehitis peab olema ohutu ja vastama selle kasutamise nõuetele ([ehitusseadustiku](#) ehk EhS § 11 lg 1). See tähendab eelkõige seda, et teed peab olema võimalik otstarbekohaselt kasutada. Oluline on mehaaniline vastupidavus ehk kandevõime, kasutamise ohutus (sõiduk püsiks teel – piisavad kaldenurgad, et üleliigne vesi nõrguks teelt, kurvid oleksid ohutud, liikumiskiirus tee omadustele vastav jmt) ja pääste vajadused.

7. Kohaliku omavalitsuse ülesandeks on tagada vallatee vastavus [majandus- ja taristuministri määrusega](#) kehtestatud seisundinõuetele. Õiguskantsleri pädevusse ei kuulu tee seisundinõuete hindamine. Riiklikku järelevalvet kohaliku omavalitsuse teede seisundinõuete üle teostab Maanteeamet (EhS § 130 lg 7).

8. ÜTS § 13 lg 1 kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksusel kohustus selgitada välja nõudlus ühistranspordi järele ning eri liiki vedude korraldamise otstarbekus ja võimalused. Samuti on kohalikul omavalitsusel kohustus korraldada ühistranspordi taristu objektide planeerimist, rajamist ja korrashoidu ning luua ühissõidukitele soodusliiklusolud. Kui kohalik omavalitsus peab seda vajalikuks ja võimalikuks, tuleb olemasoleva avalikult kasutatava tee seisundit parandada (s.t kandevõimet suurendada, laiemaks ehitada) niivõrd, et see võimaldaks ka ühistranspordi teenust osutada. See on kohaliku omavalitsuse kaalutusotsus, mis tehakse vastavalt kohalikele vajadustele ja võimalustele.

9. [ÜTS](#) § 45 lg 6 p 2 võimaldab valla- või linnavolikogul määrata teenuse kvaliteedi. Seega võib ta kehtestada vastavad nõuded ka ühissõidukitele, millega osutatakse kohaliku ühistransporditeenust. Kui hetkel takistab ühistransporditeenuse osutamist tee seisund, mis ei võimalda olemasolevate ühissõidukitega liiklemist, võib kohalik omavalitsus nõuda sobivamate (s.t väiksema registrimassiga) ühissõidukite kasutamist.

Loodan, et leiate koostöös vallavalitsusega lahenduse, kuidas Teie laps saaks mugavalt liikuda kooli ja koju.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Aigi Kivioja 693 8428; Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee
Ago Pelisaar 693 8407; Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee
Vallo Olle 693 8445; Vallo.Olle@oiguskantsler.ee
Küllli Taro 693 8441; Kylli.Taro@oiguskantsler.ee